...roliitaariaar negedegtə — Пролетарии всех стран, соединяйтесь

Buriaad-Mongoliin YNEN

(b) namiin B-M. mozkom ba B-M. resp. TK bolon yiledb. eble... zebleliin əmənəəs ədər byri niitelegdene. ... elide garça baina.

1933 on Nojaabri 12

№254 (1111)

Zakika yne

Sara byriin 2 tək. 50 məngə 3 sariin 7 tək. 50 m. 6 sariin 15 tək. 12 sariin 30 tək. dugaar nezeediin yne 10 məngə

„YNENII" KOROONII AADRIS
Центрсоюзная, 19.
№№ телефонов: редактора-344, секретаря-323

...konii soveeduudiin tyryylegçed ba sekritaarnuudiin azaliin tələbəriiin kemzeegi ərgəkə tukai

SSRK TGK ba AKS togtool

...oziin toskonii azakuin ...in talaar jikeer urgakatai ...əə azaliin produugciigi ...josoor ulasta tuşaadag ...kamta toskonii soveeduu... təriin ba aza akuin ça... ...skonii soveeduudiin ty... ...diin ba sekritaarnuudiin ...togtoogdoson daalgaba... ...i gyicedeer ba cag doto... ...rgekiini ba beledkeseniigi ...ygeigeer kinakiin tələə ...lgani nileed jikezesen. ...deerees yndeselen SSRK ...AKS togtookoni:

...3 onii nojaabariiin 1-ees ...soveeduudiin tyryyleg... ...a sekritaarnuudiin azaliin ...kemzeegi ərgəkə ba ...baisan praagtigiigi zog... ...niutagiin gyicedkeke ko... ...udiin zəgəəs urilagdaka ...konii soveeduudiin tyryy... ...ba sekritaarnuudiin aza... ...əriiin sariin caliniigi doo... ...gdasan kemzeegeer ba ... kərtər zotoi toskonii ...udta tyryylegçedte 100 tək. sekritaarnuudta—80 tək.; 1500 kyrter zotoi t/soveeduudta tyryylegçedte—130 tək. sekritaarnuudta—105 tək.; 3000 kyrter zotoi t soveeduudta—tyryylegçedte 170 tək. sekritaarnuudta 135 tək.;

3 minganaas deeşee zotoi t soveeduudta—tyryylegçedte-200 tək. sekritaarnuudta—160 tək.

Azaglalta kolbooto ba avtonoomito respyybligyydiin Arkomsovuudta, mənçələn kizaarnuudiin ba moziin gyicedkeke komiteeduudta tedenii (toskonii soveeduudiin—Red) azakuin ba ulas təriin çanariin zişeegeer udaaki byri əndər katigooriiin calin baiguulkiigi zəbçəəkə.

2. kolbootiin ba avtonoomita respyybligyydiin Arkomsoveedta ba mənçələn kizaariin ba moziiin gy'ckomuudta tuskai tomo soveeduudta t-soveeduudiin tyryylegçediin caliniigi 250 tək, ba sekritaarnuudta 200 tək. baiguulkiigi zəbçəəkə.

3 Kolbooto ba avtonoomito respyybligyydiin Arkomsovuud ba mənçələn kizaariin ba moziin gyikomuudna toskonii soveeduudiin tyryylegçediin medelde toskonii soveediin tyryylegçediin calinii bagaciin bagcaagaar sara byriiin foondonuudiigi t/soveediin daalgabariigi gyicedkyylkiin tələə ka baaduulagdasan kədəlməriçədiin azaliigi tələkiin tələə əgçə baikiigi duridkaka.

Ene zyil bol kədəə azaliin produugciigi ulasta bagaar tuşaaka toskonii soveeduudta kabaadaka ygei.

4. Mənəə baisan ba şineer ne meegden togtoogdoson SSRK toskonii soveeduudiin tyryylegçediin ba sekritaarnuudiin azaliin tələəriiin calinii selegeldeliigi bəg ləkiin tələə 1933 onii toskonii soveediin somololgiigi 20 millioon tək. biykekolbootiin biydzeedees jikedkeke.

SSRK TGK tyryylegçe Kaliinin
SSRK AKS tyryylegçe
V. Moolotov (Skriaabin)
SSRK TGK sekritaar
A. Jenykiidze

Moskvaa, Kreemli, 5 XI. 33.

Mossoveediin ulaan tug abkiin tələə temeceke

...iaatuşaalgada ecergyycegçe niudargaçuudiin ...abotaaziigi kukacokiko Agiinkinii ujalga

Tuşaalga ba cokilgo kojoriigi çukalaçalka

...aimag dotor ogtiaabriin ...riaatuşaalgiin bykii ziliin ... 72% dyyrgebe. ...udiigi tusagaarlan karaza ...Kolkooznuud 73%, əmçiin ... 60%, katuu daabaritan ... əmçiin azaltan 53%,. ...deerees baisaabal əmçiin ...a ilangajaa katuu daabari... 20% ziliin təsəbiigi dyyr... ...ika jabadal bol buzagai ...tei baina. Niudargaçuudii... ...caazanii kuuliiin 61 deki ...gemde kabaaduulbaç, tyy... ...to kereg deere syydiin ...zagcaaza şiidkeberileke ja... ...iliin sula baina, oroi 20% ... baika jabadal bol zokiko... ...isulaarjabuulsaniiyremən.

Zarim kolkooznuud bol ynekeeree bolşoviigiin teempeer bykii ziliin təsəbiigi ogtiaabriin 25 da 100% dyyrgesen baina. Edeniigi zaabal: Ongocoon somonii „Ulaan odon", Aga Kangiliin „Kilgildiin Tooz", Agiin somonii „Mmnkə azal", Urida Agiin somonii „Voroşilov", Өrəənəin somonii „Ogtiaabriiin Nilka" ba „Ulaan Malçan", Mogoitiin somonii „Tyryyçe" ba Cagaan Uuliin somonii „Jaakobliv". Enyyn dotoroo enyynii urida ziliingee təsəbiigi dyyrgeze ulan sambarta biçegdesen 5 kolkooznuud orolcoogyi baina. Imagta syyliin yjede kurdaçalal gargaza eris kubilalta kiigçed edener bolno şuu.

Tariaa tuşaalgiin froonto deere kamagiin syylde şiregdeze, Ogtiaabriiin kubiskaliin 16 daki oi kyrter təsəbəə dyyrgekee berkedesen, gedergee şagtagaldagçad mən olon baina gebel: Yzəən somonii kolkooznuud oroi 35%, əmçiin azaltan 80%, niudargaçuud çanga çadaltan—0%. Cogto Kangiliin somonii kolkooznuud oroidco 27%, əmçiinkin—40%, niudargaçuud—60%. Agiin somonii kolkooznuud—57% əmçiin azaltan 7,2%, niudargaçuud—0,0%. Koito Agiin kolkooznuud 49%. əmçiin azaltan 43%, ba niudargaçuud — 0,% Kynkeriin kolkooznuud 57 kubi ba əmçiin azaltan 20 kubi Kara Şiberiin kolkooznuud 55 kubi ba əmçiinkin 65 kubi ba Өrəənəin somonii kolkooznuud 64 kubi əmçiinkin 41 buki.

Tariaa tuşaalgiin kurdabçalal uridaki 5 konogoor karaza yzekede ton aali jabaza baina. Ogtiaabriin 19-nii medeegeer kolkooznuud 58 kubi, əmçiin azaltan 44 kubi, niudargaçuud 15 buki, bykii ziliin təsəb 55 kubi baisan jum. Ene yjede tariaa tuşaalgiigi aalidkaka jamarç şaltagaan ygei. Cagiin baidal kuurai, kuriaalgiin azaluud dyyrgegdesen, polivoodiin brigaadanuudiin gol azalani tariaa cokilgo ba tuşaalga bolood baina şuu.

S. Griin.

...XI-32-26,4 % | **10|XI-33-49,9 %**

...aatuşaalgiin jabaca tukai 1933 ...nii Nojaabriin 10-nii medee

...guud	Gycedkeseni %			
	MTS-iin kolkoozn.	Bişe sovkoozn.	Əmçeten	Kamta
Aga	—	99,0	89,0	98,0
Alair	54,8	95,6	53,9	70,6
Bargazan. . .	—	98,4	84,9	93,7
Bookon . . .	27,3	24,8	38,9	26,4
Tərbagatai . .	61,7	40,1	5,6	33,7
Jəruuna . . .	—	105,7	93,2	101,6
Zakaamin . .	—	39,0	31,3	38.1
Kabaanska . .	99,4	79,0	34,6	68,9
Kiaagta . . .	47,5	46,7	31,0	41,3
M-Şiber . . .	13,7	66,6	16,3	24,3
Selenge . . .	69,3	75,0	66,1	72,1
Tynken . . .	105,4	95,7	73,5	94,3
Kori	—	70,5	68,4	69,1
E-Bulagad . .	24,8	39,7	45.4	36,6
Baunta . .	—	—	—	—
K—Baigal . .	—	—	—	—
D-Yde koto . .	—	—	—	—
Kamta .	47,73	60,2	31,1	49,9

Enyyn dotoroo: Jaarica—60 proc. şeniice—50,9 proc, ovioos—37,3 proc. bişe orooso —37,2 proceente,

Kolkoozçon—udaarniguudiin kyzyyn deere amarkan suuna.

M-Şeber. Bodonguudiin somonii „Şine Azal" kolkooziin təmərçə darkan Erdeniiin gegçe jamarç azalgyi amarkan, azal kədəlməri ygei kebtebeç ideke kooliin talaar kangagdadag azai, ene bol namiin ba zasagiin „ken kedii çineen kədəlmərilesenii zergeer azalta ədər abaza amidiiraka" gesen kədəlcəgyi zaabariigi əbdesen kereg bolzoi.

Tere tula tus somonii soveed ba kolkooziin prableeni bol Erdeniini gegçede kolkooziin zuramiin josoor keseelte ərçəəkə josotoi.

Komsomool.

Oroidoo 50 proceente gyicedkebe

(Agiin aimag)

Sydentiin somonii katuu daabaritan 442 ceentnir əbəsə tuşaaka josotoi aadla saja 264 ceent. tuşaaba. Somonii soveed darui gyicedkyylegtii.

Dələtə Sam

Namiin kizaariin emkiiin mənəə ədəriin yyrgenyyd tukai

BK (b) Namiin Zyyn-Sibiir kizkomiin negedygeer sekritaar nək. Raazymoviin nojaabri 10 ydeşe kelesen radioo iledkel

(Korespondeentiin temdeglel)

Nəkədaa.! Kelekede kecyy baina. Taa nəkədiigi minii beje enyynii urida niuurdaza yzesen ygei tula mənəə radioogoor tanilcaka bolbo. Gebeç minii iledkeliigi sonosogçod bolbol olonkidoo ceberleltiigi jike tələb əngərəsən namiin geşyyd ba namgyi udaarniguud bolko tula nileed kəngən bolno. Enyynii urida Kizkomiin negedyygeer sekritaar baisan n. Lioonov bol namiin TK-iin togtooliin josoor tuşaalaas gargagdaza, minii beje uul tuşaalda orobo. Mən tynçelen, kizkomiin kojordugaar sekritaar nək. Kozloov mən tuşaalaas gargagdaza, TK-iin medelde oçobo.

Mənəədər minii taanartai kelceke zyil bolbol şine jiresen minii tuşaaldaa oroko yjede manai Kizaar dotorki namiin emkiiin amagalan bişe baidal tukai TK gargasan togtooliin josoor enke elyyr çanartai əəsədiin şyymzelel delgereze, namiin ceberlelge bol gol tələb duusaka oirtozo baina şuu.

Odoo manai Kizaariin namiin emkiiin gol zorilto bolbol ene cagta yndesen gol zyiliigi şuud olon abça tyyn tukai ankaran kinaza, tedeçelen oloson çukala çukala zyilyydee darui gyicedkekiin tələə temeceke keregtei: Iigeze kədəlmərilekiigi Leenin bidende surgaza egesən baina. Ene kizaatiigi tasaldalaas gargaza çaada ka g o l ç u k a l a zyil juu bainab ? kamagiin tyryynde juuniigi çukala bolgobol zokiko bainab gebel kamagiin urida kədəənii azal bolno. Ene ziliin kədəənii bykii kampaaninuud tasaldasan bəgəəd, mənəəç manai tariaa tuşaalga gyn gynzegei tasaldalda baina. Byke Kizaar dotoroo tariaa tuşaalgiin ziliin təsəb kamta deere zuunii 40 garan proceente dyyrgegdeed baina.

Uçar iimiin tula namiin emkinyydiigi ba olon təmən kolkoozçoniigi zəbəər udaridaza zəb zyitei, katuu çanga sakilga zuram jabuulka keregtei baina. Manai kədəənii kampaaninuud gyn jike tasaldalda baiza baina: MTS kədəlməriiin tələə egtəkə boro bodoliin tələbəri zuunii 62% tuşaagdasan, sovkooznuudiin tariaa tuşaalgani 18 kubi dyyrgeddeed baina

Mənəə Moskvaagaas jireke zamdaa olon idebkitentei jarildaza, mən ende baigaa materiaaluudtai tanilcaza yzebel tariaa tuşaalga ba ilangajaa çirelge zəəlgiin talaar jivroopodaki bişe bişe rajoonuudaas ondoo jike muu baina bişe, karin zarim olon rajoonuudani jevroopodaki manai soveed rajoonuudaas ylemze deere jabaza baina şuu. Bi bol əəriingəə kelesenii tələə byrin gyiced kariuucalgatai bəgəəd bodoto keregiin baidaliigi ynekeer abça kelenem.

Çirelgiin kyçen, unaagiin talaar Zyyn-Sibiiri Kizaar bol ton kangaltatai baina. Paar kagalga geke metiin bişe bişe kampaaninuudta çireke zədkəkə zədkəkə kyçeer dutaza saataba geiçe juu gebel tendeç saatamaar tiime aikabtar şaltagaani ygei baika juma.

Iime tula, bidener margaaşa ədərəəs ekilen, tariaa tuşaalgiin teempiigi kojor dabkar jikedkekeni tuiliin çukala zorilgoto mən azai. Kizaariin komiteediin pleenym boltor, nojaabri 25 kyrter bykii rajoonuud tariaa tuşaalgiin ziliin təsəbiin zuunii 75 kubiaas doo şo bişe gyicedkeke josotoi.

Jərə tariaa tuşaalgiin təsəbiin gyicedkeliigi abça yzebel jikele alag ereen baina, zarimani jikeer kozomdozo, zarimani nileed sain baina. Jamar uçaraas iime bainab gekede, nege zarim rajoonuud jabuulza baigaa azalaa bolşoviig josoor ankarnagyi negəə zarim rajoonuudni ynekeeree bolşoviig azaltai baiza baina. Bolşoviigiin ankeral bol kamagiin çukala zyil m ə n b o l n o. Z i ş e e l b e l t a r i a a t u ş a a l g i i g i sain jabuulza baisan aad, gaarinciin tariaagi muu tuşaaza baisan. Ene bol imagta ankaral kiçeel ba namiin azal kədəlməriiin sain muu jabaza baisanaas bolkoos bişe, ondoo jamarç şaltagaan ygei bolno.

Ene gaarinciin tariaa tuşaalgiin təsəbiigi kizkomiin pleenyin boltor erkebişe zuunii 40 kubi kuriaaka keregtei. Ulastaa tariaa tuşaaka ba gaarinciin tatabariigi bolşoviigçolon gyicedkeze, əəsədiingəə bolşoviig çadabariigi yzyylke josotoi baina.

Mən tyynçelen, yresenii tariaa, maliin tezeel metiigi gyiced, beledkeze, bolşoviig josoor kimgadan sakiza, ene tukai əbəsə tariaagi yrike sarniaakiigi oroldozo baigaa angiliin daisaniigi eris çangaar esergyycen temeceke josotoi Enyyntei kamta tarilgiin yresenii tariaanii çanariigi erkim sainaar bailgakani aguu çukala zorilto mən bolno.

BK (b) N Z-S Kizkomiin negedeki sekretaar nək. Raazymov

Tariaa tuşaalgiin talaar Buriaad Mongol respyybligte abça yzebel əmçətənii təsəbəni arai geze zuunii 21 kubi dyyrsen baina. Ene bol ulas gərəndəə korotoi baika tedii bişe, karin kolkoozuudiigi aza akuin talaas bekizyylke ba azal jabuulgiin çanariigi saizaruulka jabadalda tuiliin jike saadtai baina.

Jərə manai kizaariin badalani tuiliin kəndə kyçer bolzoi, əbəsə tariaanii kədəlməri maşa muu əngərsən ba tariaa tuşaalga bol gyn gynzegei tasaldalda suuza baina. Sovkoozuudiigi abça karabal maşa muu baidaltai. Ene baidaliin şaltagaani gancakan tedenii əəsədiin muu azalda baika tedii bişe, karin manai namiin emkiiin zygees sovkoozuudiigi kətəlbərilkə kətəlbəri muu baizai.

Mən tyynçelen, mal azaltai sovkoozuudiin baidal ton muu. Ene bol ilangajaa Buriaad oronii sovkoozuudta kabaadana. Uçar iimede manai kizaariin emkiees tusalkani tuiliin çukala bolboç nək. Jarbaanov tanii zygees tuiliin jikeer ankaragdaka zyil mən bolno.

Kortoobkiin tuşaalgiigi abça yzebel mən tyynçelen sula bəgəəd, tyyniigi kəldəəzə, gutaaza baisan gazaruud olon baina. Mən kortoobkiin tuşaalgani olon rajoonuudta alag ereen baina. Iigeze kortoobkiin tuşaalgiigi oroituulkani tuiliin muukai yzegdel mən bolno.

Maka tuşaalgiin təsəbiigiç abça yzebel dyyrgeiteni ton arbi ygei. Kerbee Buriaad Mongoliigi orolcuulza toolobol byri dooşo bolno. Buriaad Mongol respyybliig enyyyniigi koişo tataza baina şuu.

Iigeze təsəb bykenii dyyrgeltiigi dutagduulza, koişo tataza ulas təriin ba aza akuin udkatai kampaaninuudiigi tasalduulza baikani josotoi oportuniisam bişe juun geeşeb.

Finaanciin kampaaniç mən tuiliin sula jabaza baina. Geke zuuraa, məngən zəəri elsyylkeni kamagiin kilbar amarkan zyil mən bişe jun? Ede bygediin şatlagaani juun bolkiigi kelesenii keregç ygei ilerkei zyil mən azai.

Urislamza taraaka ba nəəcəlgə kuriaaka jabadalani ton sula. Namiin emkinyyd ene azaliigi martasan baina. Bidener bol finaansiin təsəbiigi cag bolzoroos uiid byrimesən dyyrgeze, urida jabaza baigaa rajoonuudiigi gyiceze, uridani orkoni bidenii zorilto mən bəgəəd, eneni amagalan bişe baidalaas gargaka negen arga mən bolno.

Modo beledkeliin talaar manai namiin emkini təsebəə mən deereki josoor dyyrgesən ygei baina. Modobeledkeliigi eris şuud urigçani tataza, təsebəə gyicedkeke jabadalda olon niitiigi daiçalkan çukala bolno.

Ede bykii kampaaninuudiigi darui cagaa gyicedkekiigi oroldobol zokino. Enyyniigi kinan şalgaza baikiin tula taban konog byri radioo medee gargaza baika bolno. Taban konogjin medeeni cag bolzor dotoroo gyiceze baika josotoi, Eneni mənəə kyrter ton muu baiza baisaar. Telegraama radioo metenyyd ton muu baidaltai. Ene kelkiee k o l b o o baiguulka gazaruudiin azal muu baidal jamarç azal urigçaa jabaka ygei tula, enyyniigi saizaruulkani ton çukala.

Mənəə bi bol namiin emkiiin baidal tukai keleneb. Minii beje bol olon zyiliin bajariigi kylieebe, Ene bajariin medeenyyd dotoroo namiin emkiigi sain bolgono gesen baina. Edeneriin gancakan caarsan deere biçesen zyilyydte itegeze bolkogyi. bidener nege danca dotor ede bygediigi kuriaaza kadagalba. Enyyniigi nojaabri 20 ədər bagta zadalza, ynen baidaltai zergelyylze yzeke bolno. Kerbee bajariin medeenii josoor azalaa saizaruulsan baibal sain bəgəəd, zasan ygei bol muu bolno. Ene meteer azalaa zasaka keregtei.

Əəsədəə şyymzeleke jabadaliigi jikeer delgeryylseni sain bolboç ene şyyzeleliigi jabuulsanaas gargan sain yreni mənəə kyrter yzegdee ədii baina.

Kizaariin namiin emkiigi amagalan bişe baidalda oruulsan olon zyiliin azakuin ba ulas təriin kampaaninuudiin tasaldaluudiigi usadkakani gol çukala kereg mən bəgəəd, kerbee əəsədiin şyymzelel ene tasaldaluudiigi usadkaka jabadalda zoriuulagdaa ygei bol tusagyi şyymzelel mən bolno. Əəsədiin syymzeleliigi tasaldaluudaas gargakiin kyçete zebseg bolgobol zokino.

Zarim rajoonuudta namiin sakilga zarçamani jike sularsan baina. Sakilda zuram muutai gazarta bolşoviig josonii azalç baiza çadaka ygei. Enyynees koişo namiin sakilga zarçamiigi eris çangaar zasabal zokino. Mən tyynçilen bolşoviig josonii əəsədiin şyymzeleliigi gutaaza buruu zamaar kazailgan abaaçaza jaaza bolkob. Azal kədəlməriəə sainaar tabiza, osoldol tasaldalaa bygediigi usadkaza namiin emki dotoroo sakilga zarçamiigi ton çanga bolgon tabikani odoo cagaa darui dyyrgeke çukala bolno.

Kizaariin komiteediin pleenym kyrter kamag bykii azalaa saizaruulka tukaida eris kubilalta kiibel zokino. Zavood, faabrig, sovikooz kolkooznuud byken kamagiin urida orzo, kətəlkii çanartagazar bolgokiigi oroldobol zokino. Kədəlməriçən, kolkoozçon-udaarniguud byken mən tyynçelen oroldobol zokino.

Afganistaanii korooli aluulba

Loondon, 11(T) „Reiter" aagenstviin medeeceleer Loondo kotodo suuza bykii afganistaanii itegemzeten bol dooro dursagdasan medee ababa: nojaabri naimanii egleegyyr Afganistaan ulasiin kan korooli Makomed Nadir-padişaak gegçe aluulza ədəriin kagasaas koişo tyynii kəbyyn koroolliin şireende suusani tunkaglagdaba.

„Mançeester gardian" geze aangliiin sonin biçegiin medeegeer Makomed Nadir padişaak gedegiigi aangliiin nələə dooro jabaza tedenii yzel jabuulnaç geze zemel deg baisan jum gene.

Ceregiin biydzee[illegible] bytyylke şine urislamza

Tokioo, 11(T) 400 milioo[illegible] niin centei şine urislamza b[illegible] diin garziigi bytyylkiin tul[illegible] gagdaba. Japoonii baanka [illegible] naansiin miniisterstviin [illegible] zoor eneni ton jike begee[illegible] giin nojodiin baagaar garg[illegible] 1933 44 onii biydzeediin [illegible] bol ceregiin gargaşiin ton senees udkalagdana,

Diskyyssiigi bişe, çadamar kedelmeriiigi nam erine

BK (B) Namiin TKK - iin preziidiymiin geşyyn ba kizaariin ceberlelgiin komiisiin tyryylegçe nek. korotkooviin

nojaabri 3-da bolson mozo ba kotiin idebkitenii cuglaan deere kelesen yge

(Korespondeentiin temdeglel)

Nek. Jirbaanov bol Buriaad-Mongoliin ketelberi tukai garsan ene asuudaliigi şiidkeke jabadalda bideneriin udka çanariigi eeriingee iledkel dotor baga zerge ilyydyylsen, ylemzeer cegnesen baina geze bi sananam. Miniikeer Jirbaanov bol eeriingee iledkel dotor sedkel bodolgiin nekecel bolko mozkomiin eeriin udka çanar, mozkokomiin kedelmeri metiin gol çukala zyiliigi orkizo garsan baina. Ton enyyn deere tulaka keregtei baisan, eesedee şyymzeleliin deliigi kedelmeriiingee dutuunuud teeşe zalan karuulka zuuraa kedelmeriee sain bolgokiin telee, tyyniigi jamaraar tabika josotoib, tyyn teeşe zalan karuulka keregtei baisan.

Taanar bol ende, edebkitenii suglaan deere ketelberidee itegen naidanabdi geze kelcenete. Ketelberi bol keregee zasan abça çadaka jum geze, gancakan itegen naidakaar bişe, edebkiten eesedungee medereleer oilgozo ketelberiiin tukai şiidkeke josotoi.

Ende edebkitenii cuglaan deere nileed olon materiaalnuud kelegdeze balsan. Nileed olon asuudaluud sergeen tabigdasan. Bi bol ede byke asuudalnuudiigi ende şiidkeke taliigi barigça bişeb. Ede asuudaluudiigi karan şiidkeke bişe bişe zam şatanuud baina, pleenym geze baina. Zygeer edebkitenii cuglaan bol nileed olon asuudaluudiigi şiidkeze çadaka gebeç edebkiten tedeniigi şalgan yzekiin telee zailaşagyi keregtei dokumeente bujuu keregselyydeer zarimdaa gyiced kangagdasan baidag ygei, a kerbee anyynii kiigeed ekilbel pleenymiigi bejeeree selgekiin zam deere garça bolko baina.

Ende nileed olon dokumeentenuud kelegdesen baigaa. Tere tyryy zyiliin projeegtiigiç abaad yzegtii. Ene dokumeente bol juugaaraa ylemze şinzeteib? Tere zyil bol sain gebel meşkeberi kiikiin tula keregtei, karin sonindo toliloko ilangajaa ulas teriin çukala çanartai tyryy z y i l d e jaabaç kereg ygei, s o n i n biçeg bol manai namiin gaıta şinziin telee baigaa bişe, karin nam dotor manai namiin keregte saad kiike zyilyyd baika ygein tula ba kedelmeridenl saad kiike. tyyniigi tasalduulka josoni şyymzelel baika ygei tula baina. Kerbee şyymzelel bol zasaka ba tuslaka zorilgo dagaa ygei baibal tebeg jiketei. Uçar iime tula namiin kyçete zebceg bolko sonin biçeg bol namiin ezelsen erkiigi ezelkiin telee ba namiin şugamaas esergyy karaza jabasan tede bykeniigi esergyyceze temecekiin telee kariuucalgatai, naidaltai kynyydiigi sonin biçegiigi oroiluulan suulgadag manai jeriin kereg bişe.

Zaa jyyn bolzo jireeb? Kamag byke matiriaaluudiigi namiin ceberlelgiin komiisto jabuulkiin orondo, tyyniigi şalgan yzekiin telee namiin emki zurgaanuudta egen ygei ketelberiees esergyy karaza olon niitiin sanal bodoliigi elsyylke turçalga kiigdesen. Ene bol ceberlelgiin komiista tusa kyrgesen kereg bişe. Tiigeze tusladag ygei, a tyynii kedelmeride saad kiideg, Namiin ceberlelgiin komiisto tiime tuslamza yzyylkiigi bidener duralka ygei belei. Kamag byke matiriaaluudiigi namiin ceberlelgiin komiiato jabuulka keregtei baisan baibaç zokioolçodiin eesediini kedelmerilsen cag mengen baigaad, teden bol ondoogoor şiidkesen.

Ene dokumeente dotor ynendee jyyn bainab? şine jume juuç ygei. Keden arbaad zil dotor kyn bykenii negelyyd cuglaradag. Barandaa, ene sereg alduunuud baina, tyyniigi ileryylke geze orol dokiin telee ketelberiigi çeleelke gedeg. Bidener tiime oin bajariin josoor ceberlelgede kandadag bişe. Zaa tere lamanariin asuudal tukai biçeg tukai abaad yzebelç. Jarbaanov juu biçeeb geze zokiko emki zurgaanuudta eninii medegdesen kereg. Jarbaanoviin kedelmeri dotoriin paan—mongol josonii zaabari geze nerledeg tyynii yzegdeliigi bi ende karana duulna ygeib. Jarbaanov gegçe ken be geze sanaandaa orkodoni cagaan bukiin tukai yligeriigi dakin ekildeg. Jarbaanoviin tukai asuudaliigi namin geşyynii tukai asuudal bolgozo tabina ygei, karin ketelberiiin tukai asuudal bolgozo tabina ta. Kerbee Jarbaanoviin zygees paan—mongoliizmdo „duralsan" jabadaltai kamta kolbogduulan, tyynii namiin geşyyn baika a s u u d a l t a b i g d a a y g e i baibaç, ende ketelberiiin tukai asuudal çekinees tatagdaad baina, zygeer tereni asuudaldaç bişe, a paanmongoliizm geeşe. Itegeze ja dalta ygei, moziin ketelberide alduunuud baina. Kizaariin ketelberi dotoroo baisan amagalan bişe baidal tukai TK iin egesen segnelte bol byrimesen taanarta tereçelen kabaadaka baina, Nek. Lioonoviigi tere darul kedelmeriees çeleelee ygei, TK bol narilza, ceberlelgiin komiisto tuslakiin telee nek. Jaralaavskiigi ilgesen, Jeretiike yjede ketelberiigi selgeke tukai asuudal eşee tabigdaa ygei baisan. Şalgalta kiigdeze kizaariin ketelberi bol kedemerilze çadana ygei geze ilersenii TK nek. Lioonoviigi kedelmeriees çeleelsen baina.

Ende kedelmeriin tula keregte namiin kaadrada TK-iin zygees gamtaigaar kandaza, sanalaa tabisan jabadal yzegdene şuu

TK bol gancakan nek. Lioonoviigi kedelmerieeseni çeleelsen. Nek. Razyymov jireke, tiikede kuu çan ketelberiees keni kedelmeriee şinedkeze, şineer kedelmerilze, ynekeer bolşoviig josoor kedelmerilze çadaka çadaltai bainab medegdeke. Ede bygede bol genzegyi şalgaltiin yndeseer bolko baina. Ende tiime boloo ygei. Zarim kynde Jarbaanoviigi kedelmerieeseni çeleeleed dyyrke keregtei baigaa. Enyyniigi medene bezete maşa gyiken priincep gebeç maşa yneteigeer telelegdeke baina, Tere beledkesen tyryy zyil dotoroo gol bolgoson zyilyyden,—ynekeer gol zyilyyd bişe. ene ylemze priincep ygei kereg men.

Mozkomiin togtooliin projeegte tukai kelebel, enyyn tukai nek. Jarbaanoviç kelsen baigaa, Mozkomiin ene togtooliin josoor bol respyyblig dotoroo negeç saruul gazar ygei, baran muu ba baran tasaldaltai. A ynen kereg deeree? Buriaad oron dotoroo tariaanii jike bolson, jikiigi tarisan ba urgaciin sain baisani ynen faagta men Zarim gazaraa urgaca kuriaalgatajaa oroitosonç baig, mozo dotoroo tariaan jaabaç jike baina. A tanar enyyn tukai dugai engereete, a ene ynen uçar tukai dugai engerkeni tusa bagatai karin ulam tybegtei. Tiime dugaigaar engerke jabadal bol bidende tariaan baga teb gazaraas acaraza egene beze geze, kynii gar karaad suka sanal medereliigi bii bolgon kemezyyleg çed tedende keregtei zyil men. Ene gyicedkelyydiin tukai sairkakiin tula bişe, a kynii gar karaad suugçadtai temecekiin tula keleke keregtei baina şuu.

Tariaatuşaalgiin tesebiigi ygeduu ygei gyicedkeke keregtei, uçar juub gekede bidende tariaan jike bolson. A bidenerees boloo ygei şaltagaan deerees tariaagaar dutamag baisan gazariigi kangakiin telee socialiiz tuslamziin foondonuudiigi baiguulka, dotoriin resyyrsiigi elsyylke, bişende naidaka ygei, ulastaa naidan suuka ygei, uçar juub gekede mozo dotoroo tariaan baina.

Mal azal muu a, taanar jyy duradkanabta? Endeç paanikada orosonii kereg ygei. Men tereçelen kynii gar karaad suuka jabadaltai eris temecel jabuulka. Maliigi ergeer oloşoruulka zorilgiigi dyyren tabika, kolkoozçoniigi maldaa gam taigaar kandaka mederaltei bolgoko, maliigi tezeeleer kangaka. ebelzelgede beledkeke jabadaliigi kangaka.

Tologoigoo ergike kereg ygei. a mozkom bol tariaanii telee ba socialiiz mal azaliin telee temeceze çadaka çababaritai geze todorkoilko keregtei.

Zaa taanar mozkomdoo yrgelze zasidaani kiize baidag, aimaguud bol men zasidaani kiideg, zeblen kelcedeg, togtooluudiigi biçedeg. A tariaan? Taanariin bata bata togtooluudta TK ba AKS bol bajariigi kyrgeke geze sanana uu ta? Eglee ederees mozkomiin tobçoonii negeç geşyyn koto deere baika joso ygei. Tariaagaa cugluulaa ygeidee buliaaldaa kiike erke ygeite. A ken tariaanii telee temeceke geeşeb? Tyryyn buliaaldaa kiike erkee ologtii. Jamarç buliaaldaan, kerbee udka ygei, kerbee tyyn dotor tariaan tukai, maliin too tologoigi oloşoruulka tukai namiin geşyyn bykenii oroldolgiigi ileryylsen ygei baibal, kerbee socialiiz baiguulaltiin bodoto azal keregiin zorilgo tukai temecesen temecel ygei, ede bygede ygei bulraaldaan bol kooson kelen men.

Kedelmerileze, kamag byke kog bogoos ceberlen kengerkiin tula namda tuslaka idebkiteniigi bii bolgozo, tedeniigi kemezyylze, namaas ceberlegdegçediin orondo zyrketei degzyylen suulgagtii, ene bel josotoi kedelmeri bolko.

Degzyylegdesen zaluu ekener nek. Bizproozvaniik gegçe tukai nadada kelsen. Tere ekeneriigi oroidoo sajakan degzyylsen bolboç, tiime kurca çanga ba gyiced zeb bişe togtool biçeed baina.

Kerbee nek. Bizproozvaniik gegçede „zyynii" nugalgaa baibalni tyynii dyrişel bagataigi karaadaa abaka keregtei. Kerbee Mozkomiin paanikada orson togtool gargasan, kerbee sonin biçegiin tologoigoo ergisen baibal keneeç medekede nek. Bizproozvaniik zaluudaza zarim negen alduunuudiigi kiize bolson. Iime nearuudta eeveer kandaka keregtei, Ime uçaruud bolood baikada ketelberiiin zygees tiime nekedyydte tusa kyrgekiin telee bodorkoi bata şugamtai kandaka josotoi. Ene bol ynekeer tusalal bolko. Şine kaadrada gamtai nariaar kandaka keregtei. Ebegedyyd bidener, men tobço todorkoi kereguеere sursani men nileed caarsa budasan, caarsanii gargaşiigi kairalsanii kereg ygei. Şinii alduunuud ene geze ceke zaaza eke ba tyyniigi zasakiin telee tusa kyrgeke keregtei.

Baruun ba zyyn bolgon kubaaza buriaad zonii nege kubiigi negee kubidani esergyy karuulan tabika jabadaliigi eceslen boliuulka gesentei bi zebşeerenеb Ende ygeni keregtee kandan tyşee ygeini men. Buriaad oronii baruun kubini soveedzuulgiin keregte erte orolcon ylemze bolbosorson, kaadrani ylemze degzesen, zyyn kubini oroitoson, zaluu. Enyyniigi toocoko keregtei.

Bide bol ceberlelgiin komiisto zyyn buriaaduudaas erke bişe oruul kiigi oroldoson ba tedenil staaziin ereltiigi dooşoni bolgoson Ende nek. Jerbaanov bol zyyn buriaaduudiigi koino karana geze gemnene. A bide bol Selengede sekretaar baisan zyynii buriaadiigi kedelmerieeseni abça ceberlelgiin komisto kedelmerilkiigi oruulsan Sekretaaraa ekeni nek. Jerbaanovto berke baisan baibaç zebşeersen baina. Ende Mozkom bol tusa yzyylsen. Bide bol ene nekeriin staaziin ereltiigi baga bolgokiin tukai teb gazaraa asuudal tabisan. Ende nege kyneer bykeli poliitika kiigdene, a taanar bol zyynii buriaaduudiigi balartuulsan tukai keleenete.

Kaadra tukai asuudaliigi emkiteigeer tabika keregtei, teeb zokiooko, mengen zeeri elsyylke, kyyrse emkidkeke, keregee jabuulka. Mozkom bol enyyniigi byteeke josotoi ba byteekeç baina.

Tanaida tasaldalnuud olon baina. Yimeze şuujaza baingyi bykii kyçe çadalaa daiçalka keregtei. Kotiin namiin emki bol yliger zişee yzyylze, tere bol mozo dotoroo tyryy jabaza baigaa emki, geze bejee gerçelen karuulka jostoi. Tasaldalaa jaakab gekede tyynde d o b t o l z o o r k o, b e r k e ş e e l d e dobtolon orko ton bogonikon bolzorto kedelmeriee şinedken zasaka keregtei, bol şoviiguud geiçemnai kododoo tiigeze baidag juma şuu.

Zaa menee Ogtiaabriiin kubisoin jike sain eder oirtozo baina. Bidener ogtiaabriiin olgi geze ugtaza jirebe geze geiçebiibdi. Namiin otriaa[illegible] bykende bidener juu kii[illegible] kiibegyi geze şalgaza yzeke[illegible] toi.Ked Mozkomiigi gemn[illegible] kabtar çanga togtool biçe[illegible] deneriin eesediin kedelme[illegible] maaraa bişe baina azai. E[illegible] niuurtai jabadal bolno şuu. [illegible] beriigi selgeke tukai asuu[illegible] ulas teriin talaar buruu [illegible] Emki ba ketelberi kojoriin [illegible] rondo ulas teriin udkatai a[illegible] gargasan ygei baina şuu.

Şuujaan ba buliaaldargaa [illegible] emki zakikagyigeer tabigda[illegible] geed, kaa gazar namiin ud[illegible] narani namgyiçyydtei kolic[illegible] ekilbe. Kerbee tede medyyl[illegible] bol tariaan tukai, mal tukai [illegible] dal tabidag baibal tyyniigi s[illegible] kylieeke keregtei baisan [illegible] karin tedenii negee tala te[illegible] taka bolkodoni balai saişa bişe. Emkiigi bodoto ked[illegible] teişe niuuraarani kanduulza, galan bişe baidaliigi usadka[illegible] Namiin TK de azal keregii[illegible] şoviig josonii kariuu eke[illegible] tei.

Sen-Katajaamiin kedeelelgen deer[illegible]

Moskvaa, 11 (T) Nojaabriiin 6 nii eder doloon cagaas 23 cag boltor Moskvaagiin azalçad Sojuuzuudiin baişanii koloonno zaalcooguur tasaraltagyi garça negçesen nek. Sen Katajaamatajaa kagacaba. Kendete karuuliin syyliin eelzeende kominteern GK preziidiymiin geşyyd kabaadaba. Tebiin Gyicedkeke Komiteedees uidkariin maarşiin abiaan dooro Sen -Katajaamiin kuurcagiigi Okano, Geekkert, Tanaaka; Piatniiskii, Knoorin, Staasoov, Randoolf, Morti Vanmin ba busad gargaba. Kominteerniin gyicedkomiin, Mopriin gyicedkomiin geşyyd ba kani nekedeni krematoori teeşe abaaçaba

Kemaaca kiike (kyyriigi galdadaka) jabadal seniiin 12 cagta yiledegdebe. Nojaabriiin 9 nii egleegyyr galdagdasan kyyreni kuurcagtaigaa Sojuuzuudiin baişanda abaaçagdaba. Men edertee Moskvaagiin a[illegible] jireze uidkaraa medyylbe.

Taban minuuta engerke[illegible] kuurcagiin dergedeki kende[illegible] ruul selgegdedeg baiba. T[illegible] ruuliin syyliin eelzeende b[illegible] lekein prolitaariiin udaridag[illegible] Staalin ba Kaganooviç, Jiny[illegible] Piik, Andre-Marti, Okano, [illegible] Kyn gegçed bailcaba.

Egce gurban cagta [illegible] Moolotov, Kaganooviç, Orzc[illegible] ze, Jinykiidze, Piatniiskii, Marti, Geekkert, Okano, Ta[illegible] Vanmin, Belakyn, Knoori[illegible] çed kuurcagiigi teen gargaz[illegible] noosni Kominteerniin gyi[illegible] miin geşyyd. TK, TKK. MK[illegible] iin geşyyd, Mopriin gyicedk[illegible] qeşyyd bolon bişe olon emk[illegible] ba tuiliin olon azalçad daga[illegible] deellekee oçolcobo.

Tyyrciin respyyblikiin baga kural neeg[illegible]

Ankaraa, 9 (T). Nojaabriiin negenii eder prezideent Kemal-paşaa bolbol yndesenii baga kuraliigi neebe. Voroşiilov tyryytei soveediin teleelegçed bolbol prezideentiin şireende suuldan kabaadaba. Tus teleelegçediin oroko ba garakada bykii kuraliin zygees aliga taşadag baiba.

Kemal —paşaagiin yge dotoroo Tyyrce ba SSRK ulasuudiin kani bata karilcaan duşaa dursa[illegible] dani byke pralaaminta k[illegible] zygees tasarşayyi aliga t[illegible] bolbo.

Redaagtor S. Siraboo[illegible]

Из ва „Бурправда" и „Унэн" БУрлит № 32